

## PYTANIA O EGZEKUCJI

### *Majątek dłużnika ,sposoby egzekucji*

#### Egzekucja świadczeń alimentacyjnych

Sobota, 18 września 2010

Do egzekucji świadczeń alimentacyjnych stosuje się przepisy art. 844-1040 kpc z modyfikacjami wynikającymi z art. 1081-1087 kpc. Przepisy regulujące egzekucję świadczeń alimentacyjnych odnoszą się do alimentów w ścisłym tego słowa znaczeniu (art. 128 kro) oraz do wszelkich świadczeń mających charakter rent alimentacyjnych (art. 903, 907 kc).

Do egzekucji alimentów mogą mieć zastosowanie wszystkie sposoby egzekucji, a więc z ruchomości, nieruchomości, rachunku bankowego i najczęściej z wynagrodzenia za pracę (art. 1088 kpc).

Z uprzywilejowanego charakteru roszczeń alimentacyjnych wynikają odrębności postępowania egzekucyjnego. Dotyczą one następujących zagadnień, unormowanych w art. 1081-1087 kpc:

1) Wierzyciel alimentacyjny, kierując egzekucję do wynagrodzenia za pracę, może zgłosić wniosek o wszczęcie egzekucji również do komornika sądu właściwego według swego miejsca zamieszkania (art. 1081 § 1 kpc).

2) Jeżeli dłużnik odbywa karę pozbawienia wolności, wierzyciel może złożyć tytuł wykonawczy bezpośrednio dyrektorowi zakładu karnego, który obowiązany jest wypłacić wierzycielowi należności za pracę dłużnika lub jego pieniądze znajdujące się w depozycie zakładu karnego, w granicach określonych w art. 125 kkw. Zgodnie z art. 125 kkw z wynagrodzenia za pracę lub z dochodu skazanego potrąca się 10% na cele pomocy określonej w art. 43 kkw, z pozostałej części wynagrodzenia za pracę przypada skazanemu 50%, a resztę przekazuje się do budżetu państwa. Skazanemu, na którym ciąży obowiązek alimentacyjny, można podwyższyć przypadającą mu część wynagrodzenia za pracę do 75%, jeżeli osoba uprawniona znajduje się w trudnej sytuacji materialnej. Podwyższoną część wynagrodzenia przekazuje się osobom uprawnionym do alimentacji. Z części wynagrodzenia przypadającej skazanemu wolne jest w każdym czasie od egzekucji i potrąceń 60%. Nie prowadzi się też egzekucji z kwot zgromadzonych na funduszu (do wysokości jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia pracowników), które przekazuje się skazanemu w chwili zwolnienia z zakładu karnego, a przeznaczonych na przejazd do miejsca zamieszkania i na utrzymanie (art. 126 § 1 kkw).

Wypłata nie może być też dokonana, jeżeli wnioski złożyło kilku wierzycieli, a należność za pracę dłużnika lub jego pieniądze nie wystarczają na zaspokojenie wszystkich należności wierzycieli lub jeżeli są zajęte przez organ egzekucyjny (art. 1081 § 4 kpc). W takiej sytuacji zakład karny wstrzymuje wypłatę należności, a wnioski wraz z odnotowanymi wynikami dotychczasowej egzekucji przekazuje komornikowi sądu rejonowego właściwego dla miejsca zamieszkania dłużnika, a w wypadku gdyby miejsca zamieszkania dłużnika nie można było ustalić - do komornika sądu rejonowego właściwego dla siedziby zakładu karnego.

3) Oprócz wierzyciela, uprawnienie do złożenia wniosku o egzekucję alimentów przysługuje: prokuratorowi, Rzecznikowi Praw Obywatelskich, organizacjom społecznym, których wykaz ustala Minister Sprawiedliwości.

4) W sprawach, w których zasądzono alimenty, egzekucja może być wszczęta z urzędu na żądanie sądu pierwszej instancji, który sprawę rozpoznawał. Żądanie takie kieruje się do właściwego organu egzekucyjnego (art. 1085 kpc). O wszczęciu egzekucji komornik zawiadamia wierzyciela.

5) W toku egzekucji alimentów komornik jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dochodzenia w celu ustalenia zarobków i stanu majątkowego dłużnika oraz jego miejsca zamieszkania. Dochodzenia powinny być przeprowadzane okresowo w odstępach nie dłuższych niż jeden rok. Jeżeli dochodzenie prowadzone przez komornika nie przyniesie rezultatów, komornik zwraca się do Policji z wnioskiem o ustalenie miejsca pobytu i miejsca pracy dłużnika. Bezskuteczność egzekucji nie stanowi podstawy do umorzenia postępowania (art. 1086 § 1 i 2 kpc).

6) Tytułowi egzekucyjnemu zasądzającemu alimenty sąd nadaje klauzulę wykonalności z urzędu. Tytuł wykonawczy doręcza się wówczas wierzycielowi z urzędu (art. 1082 kpc).

7) W egzekucji alimentów zniesione zostały ustawowe ograniczenia egzekucji, o jakich mowa w art. 831 § 1 pkt 2 kpc, tj. sumy przyznawane przez Skarb Państwa na specjalne cele, jak stypendia i różnego rodzaju pomoc udzielana przez Skarb Państwa. Dochody te podlegają egzekucji na zaspokojenie alimentów do 3/5 części (art. 1083 § 1 kpc). Wierzytelności z rachunku bankowego stanowiące wkład oszczędnościowy podlegają egzekucji na zaspokojenie alimentów w pełnej wysokości (art. 1083 § 2 kpc).

8) W egzekucji alimentów z wynagrodzenia za pracę, po odliczeniu podatków należnych od wynagrodzenia oraz składek na ubezpieczenie społeczne, można potrącić kwotę do wysokości 3/5 wynagrodzenia (art. 87 kp). Potrąceń tych zakład pracy może dokonać również bez postępowania egzekucyjnego, tj. na wniosek wierzyciela na podstawie przedłożonego przez niego tytułu wykonawczego (art. 88 § 1 kp). Nie dotyczy to wypadku, gdy alimenty mają być potrącane na rzecz kilku wierzycieli, a łączna suma, która ma być potrącona, nie wystarcza na pełne pokrycie wszystkich należności alimentacyjnych, lub gdy wynagrodzenie za pracę zostało zajęte w trybie egzekucji sądowej lub administracyjnej. W zakresie określonym w kodeksie pracy egzekucji podlegają zasiłki przyznawane bezrobotnym na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz. U. z 2001 r. Nr 6, poz. 56 ze zm.).

9) Organ rentowy może potrącić ze świadczeń pieniężnych określonych w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych świadczenia alimentacyjne do wysokości 60% świadczenia. Przy egzekucji świadczeń alimentacyjnych wolna od egzekucji i potrąceń jest zawsze część odpowiadająca 50% kwoty najniższej emerytury lub renty (art. 140, 141 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - Dz. U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.).

Jeżeli świadczenia alimentacyjne mają być potrącane na rzecz kilku wierzycieli, a łączna suma, która ma być potrącona, nie wystarcza na pełne pokrycie wszystkich należności alimentacyjnych, potrącenia ustala się proporcjonalnie do wysokości udziału każdej z tych należności w łącznej sumie należności określonych w tytułach wykonawczych dla bieżących należności.

Alimenty, ustalone procentowo na rzecz dzieci, oblicza się od kwoty świadczenia emerytalno-rentowego pomniejszonego o należną zaliczkę na poczet podatku dochodowego.

Dochodzenie świadczeń alimentacyjnych odbywać się też może w trybie określonym w konwencjach międzynarodowych, tj. w konwencji o dochodzeniu roszczeń alimentacyjnych za granicą, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 20 czerwca 1956 r. (Dz. U. z 1961 r. Nr 17, poz. 87 i 88), oraz w konwencji o uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń odnoszących się do obowiązków alimentacyjnych, sporządzonej w Hadze dnia 2 października 1973 r. (Dz. U. z 2000 r. Nr 2, poz. 13).

Encyklopedia egzekucji sądowej  
pod redakcją Zbigniewa Szczurka  
Wydawnictwo "Currenda"  
Sopot 2002